

دستورالعمل :

اطفای حریق در پستهای زمینی

W-OP-۰۸-۰۰

نام و نام خانوادگی	تهیه کننده	تأیید کننده	بررسی کننده	تصویب کننده
داود فکور	وهاب رشت آبادی	مدد کمیلی	سعید رسالی	
سمت	مدیر دفتر مدیریت بحران و پدافند غیر عامل و HSE	معاون بهره برداری و دیسپاچینگ	مدیر دفتر تمنا	مدیر عامل
امضا	تاریخ: ۱۴۰۲/۰۶/۰۸	تاریخ: ۱۴۰۲/۰۶/۱۸	تاریخ: ۱۴۰۲/۰۶/۱۸	تاریخ: ۹/۱۲

۱- هدف

هدف از تدوین این دستورالعمل ارائه راهکار ایمن و مطمئن جهت اطفاء حریق در پستهای زمینی می باشد.

۲- دامنه کاربرد

شامل دامنه مندرج در خط و مشی.

۳- تعاریف

- ۳-۱- تعریف آتش: فرآیند تبدیل ماده به کربن، گرما و نور را آتش گویند یا به عبارت دیگر هرگاه سه عنصر حرارت یا جرقه، مواد سوختنی و اکسیژن یا هوا در یک زمان و یک مکان با هم جمع شوند آتش پدید می آید که به مثلث آتش نیز معروف است.
- ۳-۲- طبقه بندی انواع آتش
- آتش نوع A: آتشی که در اثر حریق جامدات مثل چوب بوجود می آید.
  - آتش نوع B: آتشی که در اثر حریق مایعات مثل بنزین بوجود می آید.
  - آتش نوع C: آتشی که در اثر حریق گازها مثل بوتان بوجود می آید.
  - آتش نوع D: آتشی که به علت عوامل برقی یا تجهیزات برقی مثل اتصالات جعبه برق ایجاد می شود
  - آتش نوع E: آتشی که در اثر حریق فلزات قابل احتراق مثل سدیم _ پتاسیم _ منیزیم _ اورانیوم ایجاد می شود
- ۳-۳- خاموش کننده: خاموش کننده وسیله ای است که برای مبارزه با آتش سوزی طرح و ساخته شده است و در اطفای حریق بسیار مؤثر است و در انواع دستی با ظرفیت حداقل ۱ و ۰۰۰ حداکثر ۱۴ کیلو یا ۱۴ لیتر مواد خاموش کن که یک نفر به راحتی قادر به حمل و استفاده از آن باشد و انواع بزرگتر که بر روی چرخ، ارابه یا خودرو قرار داده می شود یا به طور ثابت در اماکن نصب می گردد.
- ۳-۴- خاموش کننده ها از نظر مواد اطفاء جهت خاموش کردن انواع آتش
- ۳-۴-۱- خاموش کننده محتوی آب جهت خاموش کردن آتش سوزیهای ناشی از مواد خشک و جامد
  - ۳-۴-۲- خاموش کننده محتوی آب جهت خاموش کردن آتش سوزیهای ناشی از مایعات قابل اشتعال و مواد خشک
  - ۳-۴-۳- خاموش کننده محتوی پودر جهت خاموش کردن مایعات قابل اشتعال، گازها، مواد خشک و الکتریسیته
  - ۳-۴-۴- خاموش کننده محتوی مواد دی اکسید کربن CO_2 جهت خاموش کردن الکتریسیته و مایعات قابل اشتعال

۵-۴-۳- خاموش کننده محتوی مواد هالوژنه جهت خاموش کردن الکتریسیته ، مایعات قابل اشتعال و مواد

خشک

۵-۳- بازدید ، سرویس و نگهداری خاموش کننده ها : کلیه خاموش کننده ها باید براساس روشها و اطلاعات ارائه شده از طرف تولید کننده ، مورد بازدید ، آزمایش ، سرویس و شارژ دوره ای قرار گیرند . که این موارد از ۳ ماه تا ۶ ماه باید صورت گیرد .

۶-۳- آتش نشان : کسی که آموزشهای اطفای حریق را گذرانده و دارای گواهینامه رسمی آموزش اطفای حریق از سازمان آتش نشانی بوده و مهارت کامل در خاموش کردن آتش را دارا می باشد ..

۴- شرح عملیات

۱-۴- در صورت اطلاع از وقوع آتش سوزی در پست زمینی ، اپراتور سامانه ۱۲۱ باید بلافاصله ضمن اطلاع سریع به آتش نشانی ، اکیپ اتفاقات برق را به محل پست اعزام نماید .

تبصره ۱- کلیه پرسنل فنی و عملیاتی باید آموزشهای اطفاء حریق را گذرانده و دارای گواهینامه آموزشی اطفاء حریق از سازمان های رسمی باشند .

۲-۴- اکیپ اتفاقات باید سریعاً امکان بی برق نمودن پست مورد نظر را بررسی و ضمن هماهنگی های سریع با رئیس اداره بهره برداری ، خاموشی سریع پست مورد نظر را به وسیله بی سیم درخواست نماید .
۳-۴- اکیپ اتفاقات اعزامی به محل باید سریعاً اقدام به ایمن سازی اطراف پست و مهار آتش سوزی نماید تا از این طریق به افراد و عوامل بیرونی موجود در اطراف پست آسیبی نرسد .

۴-۴- اکیپ اتفاقات اعزامی به محل باید سریعاً علت آتش سوزی و محدوده آتش سوزی را از نظر حجم ، میزان وسعت و گسترش آتش سوزی بررسی و نتیجه را به وسیله بی سیم به اپراتور ۱۲۱ اعلام نماید .
تبصره ۲- علت آتش سوزی می تواند ناشی از عوامل غیرالکتریکی یا عوامل الکتریکی باشد که شناسایی آن در محدود کردن آتش و اطفای سریع آن کمک می کند .

تبصره ۳- منشاء غیر الکتریکی می تواند آتش سوزی ناشی از حوادث غیرمترقبه ، بی احتیاطی های پیش بینی نشده ، توسط افراد بیرونی و ۰۰۰ باشد .

تبصره ۴- منشاء الکتریکی حریق به طور کلی از تنظیم نامناسب سیستم های حفاظتی ، عدم عملکرد مدارات حفاظتی به هنگام وقوع خطا و تداوم خطای ناشی از نقص در مدارات حفاظت و یا تجهیزات جداکننده خط (نظیر کلید و ۰۰۰) سرچشمه می گیرد .

۴-۵- در صورتی که حجم آتش کم بود و امکان ورود به داخل پست جهت مهار آتش برای اکیپ اتفاقات وجود داشت باید به وسیله خاموش کننده موجود در پست یا خودرو، اقدام به خاموش کردن آتش نماید

تبصره ۵- خودروی اتفاقات و عملیات باید مجهز به کیسول اطفای حریق حداقل ۶ کیلویی از نوع CO₂ باشد.

۴-۶- در صورتی که حجم آتش زیاد بود و امکان ورود به داخل پست برای اکیپ اتفاقات وجود نداشت، باید ضمن اعلام وضعیت به وسیله بی سیم به اپراتور ۱۲۱، پیگیری و منتظر رسیدن اکیپ آتش نشانی باشد.

تذکر: از آنجائیکه در آتش سوزی های بزرگ تمامی تجهیزات از جمله کابلها و کلیدها در حال سوختن است در صورت عدم قطعی برق، احتمال وقوع اتصال کوتاه و به دنبال آن انفجار وجود دارد. لذا در این مواقع ضروری است سریعاً درخواست بی برق نمودن پست صورت گیرد.

۴-۷- اکیپ اتفاقات باید مورد نظر را بی برق و ایمن سازی الکتریکی نموده و سپس مجوز ورود اکیپ آتش نشانی را به داخل پست صادر نمایند.

۴-۸- پس از خاموش شدن آتش، اکیپ اتفاقات تا رفع نشدن کامل اثرات حریق، نباید محل پست را ترک نماید.

۴-۹- پس از اطمینان از رفع کامل اثرات آتش سوزی اکیپ اتفاقات ضمن عادی سازی محیط، با هماهنگی رئیس اداره بهره برداری می تواند محل حادثه را ترک نماید.

۵- مسئولیت ها:

۵-۱- برگزاری دوره های آموزش آتش نشانی پرسنل شرکت توزیع، با همکاری سازمان آتش نشانی و یا شرکت های پیمانکاری آموزشی دارای صلاحیت و مورد تأیید سازمان آتش نشانی و توسط دفتر آموزش صورت می گیرد و آموزش آتش نشانی پرسنل شرکت های پیمانکاری به عهده مدیر عامل شرکت های پیمانکاری می باشد.

۵-۲- مسئولیت تست و بازدید دوره ای و کنترل محل نصب کیسول های آتش نشانی به عهده مسئولین ایمنی و رؤسای ادارات بهره برداری در نواحی تابعه می باشد و نیز لازم است آدرس و شماره تلفن سازمان آتش نشانی در دسترس و جلوی دید اپراتورها و اکیپ اتفاقات باشد که در مواقع ضروری به راحتی استفاده نمایند.

۳-۵- مسئولیت کنترل و راهبری اکیپ های اتفاقات برق در مواقع وقوع آتش سوزی به عهده رئیس اداره بهره برداری می باشد.

۴-۵- این دستورالعمل نافی مسئولیتهای سازمان آتش نشانی در حضور به موقع در محل اتفاق و انجام وظایف مربوطه و اطفای حریق نخواهد بود.

۶- مراجع:

۷- فرم های مرتبط: